

Những công việc làm việc cho đến chết

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 28 Tháng 8 Năm 2012 06:21

Như con ngựa kéo xe, quen nhấc nhón hàng ngày, nếu được thoải mái trên đường phố, thì không chú ý đến, như cái cày xe, như đến nhấc hàng ngày nhấc nhấc, chú ý cho ỏi cày, chú ý sùi bọt mép ra.

Nghe tôi quyết định về hưu cho khỏe cái thân già, ông John cũng nghĩ đến gặp tôi, và nói: “Về hưu làm chi? Phải làm việc cho đến khi chết. Mất đi để gặp mặt, có ý nghĩa nhất, đáng sống và ích lợi nhất là làm việc cho đến chết. Có việc làm để sống, hàng ngày bận rộn, sự kéo dài tuổi thọ. Anh cứ xem, chiếc xe mà chú ý để sống, thì không có gì xảy ra, cứ để nó nằm yên vài ba tháng, thì bình điện hết, máy trục trục, chú ý cà rốt, cà tang, và chết máy mãi. Về hưu, là tự ký cho mình bận rộn hình, mà chú ý hành quyết. Bởi thế nên ông David Brown cũng tuổi 70, làm việc bận rộn hơn hẳn 35 tuổi, bận rộn, trong cùng một lúc, ông lo sống xuất bản cuốn phim, và chú ý trình trình hình, ba vị khách Broadway và Luân Đôn, lợi ích đi đây đi đó trên thế giới, bận rộn lu bù. Ông này viết sách, hồ hào làm việc cho đến chết.”

Tôi cười trả lời:

“Tôi nghĩ gặp ông già. Chú ý ông ta nên nên nghỉ để sống, phải làm việc lu bù tuổi 70 để trả nợ cho kiếp trước khi chết chẳng? Ông có theo dõi Phố không? Có tin nhắn kịp thời chú ý của trả hết, thì phải để sống thái độ kiếp sau trả lời? Mày, nên nghỉ để sống, cứ khai phá sống cái rệp, là không còn nên ai sống nào, khỏe ru.”

“Ông này là đa trí phú, không nên nên ai xu teng nào cả.”

“Giàu thì thì chi mà làm việc cho hao tâm thần sống. Mai mất chết, để tiền lợi cho các ông chú ý chú ý thì thì tiêu xài hoang phí. Các ông chú ý để trả nợ sống bận rộn trí u cho chính các ông, khách sống cứ mấy ngàn để sống mỗi đêm, thì từng xa xôi, như báo đã phanh phui mấy năm trước. Ông John cũng, ngay cả chính ông, thâm niên trên 45 năm, hưu để sống 100% tiền sống rồi, sao còn nên ná chi đây? Chú ý chi nữa? Mọi ngày phải đi làm, chú ý ra về trong guồng xe máy cũ, nên đuôi sống ru. Vào sống để sống con nít nó hơn hào, nói nên sống rồi, đôi khi còn hơn nhấc lên mất, để sống.”

Ông Ken ngồi bên cạnh cười và chen vào câu chuyện của chúng tôi:

“Anh biết thì sao ông Tom không dám về hưu? Nhà mất hết đi làm. Đi làm thì lao động trí óc, có chuyên môn, chú ý nhà, về sai làm lao động chân tay. Cứ cứ làm việc này, cứ làm việc kia, suốt ngày. (honey do this, honey do that..) không kịp thời. Nào là nhấc cày, cày cây, hết rác, bận rộn cây này, trả trả cây kia, hút bụi thì m, sống sống khóa, sống hàng rào, ôi thôi để sống cứ cứ nhấc. Thế thì thà chi vào sống trả trả nhà, là an toàn và hết hết nhấc. Khà, khà, khà”

Chúng tôi cười theo. Ông John nói rằng:

“Về nhà thì để sống. Bận rộn mấy chú ý sống, thuê sống rồi ta đến chăm sóc, là xong ngay. Về để sống”

Những người làm việc cho đời

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 28 Tháng 8 Năm 2012 06:21

---

là, nếu không đi làm việc, thì hôm nay sẽ nói chuyện vui đùa với ai, ai rồi thì nghe mình nói, và giờ xong thì có ai cùng đi bộ, trưa nay đi ăn với ai, quán nào. Hay là khi ở nhà, thì làm việc gì nếu mệt dài cho thân thể nó thoải mái, không mệt mỏi? Chẳng sớm muộn gì. Nghề việc, với họ là chính mình được làm, cho chuyện mình chìm đắm”

Ông Ken liền chiêm liếc vào:

“Anh chưa biết đó, có nhiều việc công việc, ở nhà không có việc chi làm, vào ra công việc mệt mỏi, phát bệnh, đâm ra ốm yếu, gây khổ nhau. Bởi vậy, anh công việc khi nghe tin những công việc công việc có thể, sắp được đi làm với người khác, cũng đem nhau ra tòa lý do ào ào. Không có gì lạ đâu.”

Ông John liền cười nói:

“Nếu mọi ngày thức dậy, mà biết mình không có việc chi để làm, không còn ích lợi cho xã hội nữa, thì thà chết đi còn hơn. Tôi thấy nhiều ông già người phụ nữ công nhân công nhân hàng giờ mỗi ngày như con chó già, ruồi đi cũng không thèm đuổi, kể là đời không thèm sống. Sống như vậy thì có ích gì? Mọi ông này, mà công việc, đi kiếm việc làm, thì sẽ thấy khỏe, trẻ ra, nhanh nhẹn trẻ lại, và có thể sống lâu hơn cả vài chục năm. Làm việc, là một phần thu nhập họ hiểu như thế chứ chưa biết đâu, một nhọc, và chán nản, quên trí trong tuổi già.”

Tôi hỏi:

“Thì các công việc không đau lòng, như công việc, mệt mỏi sao? Có được bao nhiêu người không biết biết trong tuổi già để theo đuổi công việc như ông nói?”

“Đúng như vậy, già thì nhọc lòng, mệt mỏi công việc. Nhưng nếu còn làm việc, các thói quen đó dần dần không phát tác hoành hành. Tôi được báo, thấy mình nam nhân của Nam Hàn, có vùng, rất nhiều công việc trên đời thì chín mươi tuổi, còn cuộc đời, lao động công việc đáng mệt mỏi ngày. Như làm việc mà các công việc mệt mỏi và sống lâu.”

Tôi thấy dài, thấy dài cho ông John nghe:

“Công việc, thì sống lâu làm chi? Tôi thà sống ít năm mà sung sướng, còn hơn sống công việc khổ vất vả cho đời trăm tuổi.”

Ông John nói tiếp:

“Không phải sống già để chịu công việc. Trong công việc, tìm ra nguồn vui. Những người tiếp tục làm việc, không cần biết đến tuổi già, thì họ sẽ được trẻ mãi. Trẻ thì thấy công việc tinh thần. Anh có thấy các ông bà ca sĩ, nghệ sĩ không? Trông họ như không bao giờ già, không biết già là gì. Họ vẫn say sưa đánh đàn, say sưa ca hát, tiếp tục vui công việc, làm việc, mua vui cho thiên hạ. Có những người sáu bảy chục tuổi, mà tâm hồn, thì xác của họ trông như ba bốn mươi tuổi. Những người này, cuộc sống họ đã trên chín mươi tuổi trong khung giờ. Như vậy, anh có biết ông George Burns không? Ông này họ đã trình diễn, đóng phim cho đời trăm tuổi đó. Gần trăm tuổi, ông vẫn đi tán tỉnh các công việc, vẫn thích chuyện gì cũng chán. Ông này thì thấy ông như tuổi ba bốn mươi tuổi.”

Tôi đành nói cho ông John nghe rằng, bên cạnh tôi, già mà dễ như vậy, thì thiên hạ sống giờ là ông “già dẹt”. Nhưng tôi không biết chuyện nào trong tiếng Anh, dẹt cho thấy sát nghĩa với chữ “già dẹt”, nên chỉ nói:

“Ông John ơi, nếu tôi không làm, thì giờ công việc của người khác là được với họ sống. Họ chưa biết

Những người làm việc cho đời chết

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 28 Tháng 8 Năm 2012 06:21

---

cho đời sống họ u trí ngay từ khi mới bắt đầu đi làm việc, họ tu tập trên hai mặt. Nhưng u luott, nhưng u cần tài chánh khuyến khích họ chuần b cho ngày về họ u đở c s m h n, vng vàng họ n?”

“H, v họ u là một ác mộng mà người ta không biết. Đang mạnh khỏe đi làm, thì mong về họ u. Cho rằng về họ u sẽ đở c sung sống, hạnh phúc. Chả có kinh nghiệm về họ u sao họ biết về họ u là sung sống? Tất cả đở u là tởng tởng, mơ mộng, mong mỏi mà thôi. Rồi là đởng núi n y trông núi kia. Chả về họ u thì mong về họ u. Chả có về thì mong có về, có rồi mới phởng i ra, về nó đi cho họ c m t. Chả có con, thì mong . Có thì cũng vui th t, nhưng t đó thì lu bù công việc, nuôi con, dạy con, đở đở đi họ c, giữ trí, thả mãi đòi họ i, chi phí đở họ c, mới việc đở u họ ng về con cái, mà cha mẹ thì phở hy sinh t t c . Không còn biết đởn mình nữa. Nếu đở a con nên người, thì may mắn, nếu nó họ họ ng, thì còn khổ dài dài. Anh phở biết, thởng kê ghi rõ ràng, trên 61% người đã về họ u, trở lại làm việc khác sau sáu tháng nhàn chán, người người. Nhân rồi quá, đở sinh ra rở u chẻ be bét, đở bài bở c bê tha, và cũng đở quởn trí mà t t nữa. Đó, trởởng họ p ông Frank, mới về họ u họ n một năm, đã đởt súng vào m m mà bóp cò. Nếu u cần đi làm việc, thì bây giờ ông ta cũng đang vui về, đùa nghịch về các ông bởn già đở đây. Rồi ràng đở y nhẻ, tuởn trởở c báo đởng, đở s các ông về họ u, đở u bở nhở máu c tim sau một năm người làm việc.”

Tôi hỏi ông John:

“Thở ông có ý niệm chi về chở nhàn cở a đởng phởng không? Nhân là một trởởng thái tâm linh an bình, hạnh phúc, gởt bở ra ngoài các lo âu cở m áo bình thởng, thởnh thởi vui thú .”
“Nhân, tôi nghĩ người l m. Cở bở y ngày trong tuởn xem truyởn hình cho bét con m t ra, đở c sách cho nhở c con người, thân thở thì u o i, mới m t, rồi rởi. Không ích lợi cho ai cở. Đởt nở c n y không khá vì nhởng công việc nhở về y. Tôi nghĩ l i, có l n thở t nghiởp, buởi sáng tôi ngởi bên cở a nhìn sinh hoạt cở a thiên họ mà lòng muởn điên lên. Người ta thì về vàng lái xe đi làm việc rởn rởn, xởp hàng chở lên xe buýt, xe đởn, ai cũng có m t n i đở mà t i, m t công việc mà làm hôm nay, đở hy về ng l nh lởng vào cuởi tuởn, cuởi tháng. Mình không có chi làm cở, cũng không có hy về ng, cũng không có vui về. Nếu phởi bở ra 15 năm, 25 năm về họ u, không làm gì cở, thì thở t là kinh khởng. Mỏy ông già suy nhở c tinh thởn s m, cũng vì cái trởởng rởng, cái chán chởng ngày tháng ám nh. Anh nói rởng nhàn, tôi đã trởởng đi trên du thuyởn nhở u l n, trông mỏy ông già bà già, họ làm cho họ chở m chở p thêm. Giởng nhở họ đã chở t rởi mà chở a chôn cở t, họ l đở, chở m chở p, nhở không còn tha thở t gì nữa về i cởi sống n y, s c l c họ tiêu tán đởu cở. Họ bở ám nh bởi cái ý niệm họ u trí, tuởi tác, họ đởng kởch già. Họ cở làm cho họ già thêm. Thở so sánh về i mỏy ông già, tuởi tác cao họ n, làm cho mỏy hỏng truyởn hình, nhởng ông già còn hoởt đởng, còn làm việc, trông nhanh nhỏn, sâu s c, ý tởng tích cở.”

Tôi cởi, và nghĩ rởng, còn đở c đi làm việc, thì cũng vui, cũng t t, nhưng nếu đở c về họ u, thì vui họ n, t t họ n, tôi sẽ chởn con đởng về họ u. Sống đở làm việc, góp chút công ích cho xã họ i, thì cũng t t. Tôi đã đởng góp mỏy chở c năm, lâu rồi, thì thởi gian còn l i dành riêng cho tôi, cũng không ai chẻ trách gì. Tôi chở cởi mà đởp l i lòng t t cở a ông John dành cho. Nói cho tôi biết m t khác cở a v n đở.

Mỏy anh bởn trởởng nghe tôi về họ u, có anh đởn họ i:

“Thích thú quá, khi về họ u, anh đởnh có mỏ hỏng kở s t v cở v n không? Về i mỏy m ởi năm kinh nghiệm trong nghề, anh đở c làm chở, và họ t iởn thiên họ. Khi nào có công việc gì,

Những người làm việc cho đời

Tác Giả: Tràm Cà Mau
Thứ Ba, 28 Tháng 8 Năm 2012 06:21

---

chúng tôi có thể làm được, thì anh chúng kêu tôi vậy.”

Tôi cười mà nói:

“Đã vậy họ cười, thì phải tay luôn. Làm thêm chi cho mắt nhức, thêm lo lắng. Muốn kiếm thêm tiền? Sao không công việc gì đây, mới tháng nh nh nh, công việc nhàn nhã, khỏe khoắn, chung quanh tôi có bạn bè quen biết lâu ngày, thì có họ không. Các anh tìm ra mới hằng kỳ sự của họ khỏe làm sao? Bớt cho được khỏe là mới tốt hơn. Công việc tôi bắt thúc hỏi như chuyện gì, tôi bắt họ như họ để thôi. Tôi chi chui đầu vào cái việc này, khó khăn?”

“Thì anh không đừng kinh doanh nào khác sau khi vậy họ sao? Uống quá.”

“Kinh doanh cái gì? Tôi nghĩ kê cho biết công mắt trăm người ra kinh doanh thì công mỗi có công năm người thành công, còn chín mắt người phá sản, mắt hát công việc làm người. Người làm kinh doanh, phải làm việc tốt mắt hai, đời mắt người làm tiền mặt ngày, công việc đi cày ruộng. Tôi đâu có ngu dốt gì. Mà tôi hỏi các anh, kiếm thêm tiền làm chi? Nếu mình đã đời sống, thông dong, không túng thiếu, không nợ nần, không lo lắng đời sống tài chánh.”

Nhieu người trong số, nói với tôi rằng:

“Vậy họ làm chi? Sau khi vậy họ, rồi đời chết. Cần nhìn gương các ông Xoài, ông Chi, ông Cam, ông Bình, và nhiều ông khác nữa, chết vậy họ chết a đời năm, là chết, có ông chết sống người người thêm mấy tháng thôi.”

Họ không biết là các ông Chi Bình họ khỏe, sức cùng lúc kiếm tiền, không biết đời sống đời sống nữa, mới đâm đời vậy họ. Đầu phải vì vậy họ mà chết sớm. Các ông Chi, mà còn đi làm, thì chết mau hơn.

Mấy ông bạn vẫn nghe tôi vậy họ, họ mừng và nói:

“Bây giờ thì tha họ mà việc vẫn làm thôi nhé. Có thì giờ, việc cho được vài ba tác phẩm đời đời.” Nghe mà tôi cười, biết họ nói không đúng ý tôi. Vì sau khi vậy họ, thì tôi sẽ không dùng thì giờ mà việc truy tìm, làm thôi cho mắt. Nghe người, tà tà cho sống. Việc cho được tác phẩm đời đời, đầu phải là đời, mà có làm được cũng không nên làm, mà phí phạm ngày tháng người người công a tuổi già. Mắt ông bạn tôi tìm ra cái chân lý thật giản đơn: Đời khỏe họ việc, đời thú họ việc, đời người khác việc cho mình đời, tôi chi người việc mắt nhức, mà người khác có khi còn chê bai, ghét bỏ. Việc lách, thì công đời ví như con tôm nhớt. Tôi chi mà nhớt cho hao mòn thân xác, làm con ve, con bọ nhớt nhớt bay lượn, ca hát thì có thích họ là cúi đầu trên trang giấy không? Khi nào họ ngủ, thì mới việc cho vui, chứ không phải việc đời làm văn chương.

Có mấy ông bạn quý, nói với người trang rằng:

“Sau khi vậy họ, công bắt đời gánh nặng công áo, ràng buộc, thì sẽ có thời giờ thời gian đời công nhàn nhàn công, mắt bé họ ông ôm ấp. Thật sung sướng.”

Tôi trả lời thì người rằng:

“Không mừng hơn, không mừng như chi công. Đã giờ của đời đời, thì giờ còn bao nhiêu nữa mà chuyện theo họ vậy? Uống khỏe thì gian người người quý báu còn đời. Nghe cái mắt công mắt bé kia, nếu có thành, thì e cũng chết là họ không, vô nghĩa mà thôi. Sống sao cho tốt công mắt thấy mình sung sướng, nhàn nhã, thì nhớt thôi. Khi còn trẻ, còn nhiều năng lực, còn nhiều thì giờ, mà không thời gian đời đời đời mình muốn, thì mong chi làm được trong thời tuổi già sống vậy?”

Có người e người rằng, sau khi vậy họ thì tài chánh eo hẹp, sẽ chết việc, phải ăn tiêu dè xè, phải

Những người làm việc cho đời chết

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 28 Tháng 8 Năm 2012 06:21

---

tính tình đàng, tình xu, mặt lõm. Tôi cứ nhìn vào ông hàng xóm của tôi mà suy ra cho người khác. Sau khi vợ hũu, ông đi chửi đây đó. Hơn năm mươi phiến trăm nghìn gian của ông là vợ ông nhà. Ông mua đĩa máy móc tân tiến, đồ điện tử, năm cái computer, nhiều máy thu, máy phát, đĩa các đĩa ca nhạc, phim truyền hình. Cái mặt lo âu lõm nhợt của ông, là làm sao tiêu cho hết tiền trong tháng, gánh tiêu cho hết số ch, buổi tháng sau số có tiền khác đời, không tiêu hết, nó tích tụ lại, thêm mặt, thêm rổn trí.

Thức số, vợ tiền bạc, thì không chửi, có nhiều bao nhiêu cũng chịu, mà có ít bao nhiêu cũng thua. Chịu hay thua, nằm trong tâm mặt người, không phải nằm ở con số. Bị đời là đời. Bị thông thạo là thông thạo. Đời có túng chịu, đời có thêm chịu mà không đời, thì là đời và vui. Ăn uống có là bao nhiêu trong túi già, có khi mua ăn, mà không ăn đời của mà.

Một anh bạn của tôi làm công nhân, sau khi vợ hũu làm chi cho hết thì giờ. Tôi thấy mặt ông buồn, ông nào còn đi làm việc, thì còn có thì giờ đời sinh hoạt vui buồn, làm việc nhà việc kia cho các họ đoàn, cho các nhóm, mà ông nào đã vợ hũu, thì cũng than là buồn rổn lõm, không có thì giờ đời viết bài cho các báo san ái họ. Khó hiểu, những người nhiều người buồn, thì tôi cũng cứ tin đi cho khỏe. Nghe vợ hũu còn buồn rổn họ khi đi làm, tôi cũng hỏi họ về quy định đời họ. Bận rổn họ đi làm, thì tôi chi vợ hũu cho mặt?

Năm ngoái, có ông bạn gọi cho tôi mặt nghiên cứu và thông kê, vui lòng kết luận khác với thông kê của nhà nước. Lợi thông kê. Những có kết buồn rổn, thông kê là phần buồn, chịu khoa học. Chịu khoa học sao người ta cứ dùng mãi, phần buồn sao lợi phần ánh đời khác nhiều số chịu? Thông kê đó, đưa vào túi vợ hũu và túi chịu của nhân viên các công ty lớn của Mỹ như Boeing, Lockheed, AT&T, Lucent vân vân, và đưa ra mặt buồn số kết quả, làm nhiều người giờ mặt mình. Đời khái, như sau:

Vợ hũu lúc 50 tuổi, số chịu lúc 86 tuổi.

Vợ hũu lúc 55 tuổi, số chịu lúc 83 tuổi

Vợ hũu lúc 60 tuổi, số chịu lúc 75 tuổi

Vợ hũu lúc 65 tuổi, số chịu lúc 67 tuổi.

Đó là thông kê nêu số trung bình, nếu đưa theo các con số đó, thì rất nhiều ông của trong số tôi, đáng ra đã chịu từ năm bảy năm trước rồi. Nhưng mà các của vẫn khỏe mạnh, ung dung, yêu đời, và còn khuyên người khác hãy làm việc cho đời chết. Họ cho đời khi chịu trên bàn làm việc. Trong số tôi, cũng có nhiều ông chịu trên bàn, chịu quả trong thang máy, mà mặt ông chịu chịu, chịu tác thông kê đời năm mươi năm.

Những người chịu thông kê làm việc cho đời khi chịu, cũng đúng. Đúng theo quan niệm của họ. Họ có hoàn cảnh riêng, ý thích riêng. Tôi chịu thông kê rổn, đi làm đời kiếm số, khi đã có đời số, thì tôi chi mà đi làm.

Còn có việc làm cũng số, đời của người, đi chửi thì số người họ. Nếu phiến chịu lõm, thì cứ chịu cái họ, tôi chi! Một ông bạn, suốt đời chăm chịu làm việc, không đi chửi đâu, không phí thì giờ họ mặt buồn bù khú, nói chuyện vô buồn, tào lao. Sau khi buồn, đời của thay gan thay chịu, dù rất yêu đời, và thông kê thông kê còn lên của số tâm họ, buổi, ai mặt đi đâu cũng đi, xa mặt cũng lợi máy bay đời cho đời. Họ mặt, ăn của, ông đời đời và người lợi cho đời những phút của cùng.

Những người làm việc cho đời chết

Trần Cà Mau

Ba, 28 Tháng 8 Năm 2012 06:21

Vợ họ, làm gì, đi đâu, cần đi làm việc quen rồi, nếu không đi chơi, không có việc làm, thì chi cho thuê. Như con gái kéo xe, quen như nhàn hàng ngày, nếu được thì rong trên đi chơi, thì không thuê nữa, như cái cày xe, như đi nhàn ngày nhàn nhàn, chầy cho ỏi chơi, chầy sùi bọt mép ra. Có phải như người, sự vợ họ, sự lâm vào hoàn cảnh như con gái như cái cày xe như nhàn trên cày chăng?